

Určení rozsahu v osvědčení a oprávnění TIČR pro plynové hospodářství čistíren odpadních vod (ČOV) a bioplynových stanic (BPS) podle nové legislativy s účinností od 1.7. 2022.

Podle § 3 zákona č. 250/2021 Sb. se vyhrazená technická zařízení, tedy i plynová, zařazují podle míry rizika, které svým provozem vyvolávají, do tříd, skupin a podskupin. Vyhrazená technická zařízení s nejvyšší mírou rizika se zařazují do I. třídy; vyhrazená plynová zařízení se podle své základní technologické funkce zařazují do skupin.

1. Zařazení vyhrazených plynových zařízení do tříd, skupin a podskupin

Vyhrazená plynová zařízení se zařazují do skupin podle § 5 nařízení vlády č. 191/2022 Sb. (dále jen NV).

Zařazení vyhrazených plynových zařízení do I. třídy je uvedeno v § 6 NV. Konkrétně pro zařízení s výskytem bioplynu na ČOV a BPS upřesňuje §6 odst. 1 písmeno j) takto:

„j) zařízení pro výrobu hořlavých plynů s jednotlivým výkonem vyšším než $100 \text{ m}^3 \times \text{h}^{-1}$ “.

Pokud jde o konkrétní zařazení vyhrazených plynových zařízení do skupin a podskupin, pak je upřesňuje rozlišovacími znaky pro osvědčení a oprávnění Příloha č. 3 NV. Pro část plynového hospodářství ČOV a BPS je stanoveno zařazení vyhrazeného plynového zařízení do skupiny „A“ – *zařízení pro výrobu a úpravu plynů* s rozlišovacím znakem, tedy podskupinou „A1“ - *zařízení pro výrobu a úpravu plynných paliv*.

Základní technologickou funkcí pro bioplynové hospodářství ČOV a BPS je tedy výroba a úprava bioplynu, ale pouze pro ta zařízení, která s touto funkcí souvisí.

S touto funkcí však nesouvisí další vyhrazená plynová zařízení v ČOV a BPS, která se nacházejí za hlavním výstupním uzávěrem plynu (např. spotřebičů umístěných v objektu BPS kromě fléry). Hlavním výstupním uzávěrem bioplynu je místo, kde končí úprava bioplynu na požadovanou hodnotu.

2. Určení hranice skupiny „A1“ pro rozsahy v osvědčení a oprávnění TIČR pro plynové hospodářství ČOV, BPS podle přílohy č. 3 NV č. 191/2022 Sb.

Zařízení, která se mohou nacházet za hlavním výstupním uzávěrem bioplynu, tedy uzávěrem, který odděluje zařízení úpravy bioplynu na požadovanou hodnotu od dalších zařízení, jsou ta zařízení, která už svou technologií nesouvisí s výrobou a úpravou plynu, ale jejich funkce je použití upraveného bioplynu k jiným účelům např. pro vytápění objektu, pro výrobu elektřiny z kogenerace, skladování upraveného bioplynu v externích plynojemech, zařízení pro vtláčení upraveného biometanu do plynárenských sítí, zařízení pro plnění nádrží vozidel biometanem, zařízení pro

zkapalňování biometanu, stabilní hasicí zařízení s hasebním plynem apod. Tato zařízení tedy nespádají do skupiny "A1" podle Přílohy č. 3 NV č. 191/2022 Sb.

Příklady rozsahu pro tato navazující zařízení mohou být:

- výstupní potrubí upraveného bioplynu podskupina „F1“, příp. „F2“;
- zařízení pro spalování plynů např. plynové kotle do 50 kW, jejichž součet není nad 100 kW – podskupina „G1“;
- zařízení pro spalování plynů např. plynové kotle nad 50 kW, nebo plynové kotle do 50 kW, jejichž součet je nad 100 kW (plynová kotelna) – podskupina „G2“;
- stabilní plynové motory ve strojovnách nebo kotelnách – podskupina „G4“
- zařízení pro plnění nádob plyny biometanem a tlakové stanice – podskupina „C1“
- zařízení pro plnění nádrží vozidel biometanem – podskupina „C3“
- zařízení pro úpravu bioplynu pomocí membránové separace – podskupina „A1“
- kompresor pro vtláčení biometanu do plynárenské soustavy – podskupina „E1“
- plynovod pro vtláčení biometanu do plynárenské soustavy STL – podskupina „F3“
- plynovod pro vtláčení biometanu do plynárenské soustavy VTL – podskupina „F4“;
- stabilní hasicí zařízení na ČOV a BPS s hasebními plyny – podle zákona 174/1968 Sb. v platném znění – podskupina „C2“ a podskupina „F6“;
- stabilní hasicí zařízení na ČOV a BPS s hasebními plyny – podle zákona 250/2021 Sb. – podskupina „C2“ a podskupina „H“, apod.

3. Dopady nové legislativy na rozsahy osvědčení a oprávnění TIČR pro zařízení na ČOV a BPS

3.1 OSVĚDČENÍ FYZICKÝCH OSOB

Pro výše uvedené činnosti jsou v příloze č. 3 NV č. 191/2022 Sb. uvedeny rozlišovací znaky, které doznaly určitých změn. Zejména pak přibyla v rozsahu osvědčení fyzických osob pro práce na ČOV a BPS nová podskupina „G4“ - *stabilní plynové motory ve strojovnách, kotelnách*. Tato podskupina nebyla nikdy předmětem zkoušky z odborné způsobilosti, a tak je nutno o tuto zkoušku požádat, pokud bude tato činnost žadatelem v budoucnu prováděna. Žadateli bude vydáno nové osvědčení podle zákona č. 250/2022 Sb. Podrobnější informace o stávajících a nových rozsazích je uveden na www.ticr.eu v sekci Plynová VTZ - INFORMACE TIČR K NOVÝM ROZSAHŮM OSVĚDČENÍ A OPRÁVNĚNÍ PODLE NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 191/2022 Sb. o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti.“

3.2 OPRÁVNĚNÍ PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 250/2022 Sb. montáž, opravy, revize, zkoušky vyhrazených technických zařízení a plnění nádob plyny jsou oprávněny vykonávat pouze odborně způsobilé právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Právnická osoba může

vykonávat činnost podle věty první, zabezpečí-li její výkon odborně způsobilou fyzickou osobou pro danou činnost. To platí i pro podnikající fyzickou osobu, která sama nesplňuje požadavky na odbornou způsobilost.

3.2.1 Provádění změny nebo rozšíření v oprávnění

Činnosti prováděné montážními firmami, tedy právníckými nebo podnikajícími fyzickými osobami na ČOV a BPS jsou:

- montáže a opravy vyhrazených plynových zařízení
- revize a zkoušky nebo jen zkoušky vyhrazených plynových zařízení.

Pro výše uvedené činnosti jsou v příloze č. 3 NV č. 191/2022 Sb. uvedeny rozlišovací znaky, které doznaly určitých změn. Zejména pak přibyla v rozsahu oprávnění nová podskupina „G4“ - *stabilní plynové motory ve strojovnách, kotelnách*. Tato podskupina nebyla nikdy uvedena v oprávnění.

Pokud bude tato činnost s „G4“ žadatelem s oprávněním v budoucnu prováděna, nelze stávající oprávnění rozšířit o tuto podskupinu, neboť oprávnění bylo vydáno podle již neplatného zákona č. 174/1968 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky č. 21/1979 Sb.

Stejně tak nelze provést jakékoliv změny v původním oprávnění. Žadateli o změny nebo rozšíření bude vydáno vždy nové oprávnění, respektive rozhodnutí o vydání oprávnění podle zákona č. 250/2022 Sb. s platností 10 let od nabytí právní moci rozhodnutí o vydání oprávnění.

Podrobnější informace o stávajících a nových rozsazích je uveden na www.ticr.eu v sekci Plynová VTZ - INFORMACE TIČR K NOVÝM ROZSAHŮM OSVĚDČENÍ A OPRÁVNĚNÍ PODLE NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 191/2022 Sb. o vyhrazených technických plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti.“

4. Povinnosti montážní organizace

4.1 Požadavky na zkoušku zařízení I. třídy

Je nutné respektovat, že vyhrazená plynová zařízení před hlavním výstupním uzávěrem ČOV a BPS je zařazeno jako zařízení pro výrobu a úpravu plyných paliv podskupiny „A1“ a je zároveň podle § 6 odst. 1 písmeno j) NV zařízením I. třídy.

5. Opravy vyhrazených plynových zařízení na ČOV, BPS

Podle § 17 odst. 1 NV se provádí zkouška vyhrazeného plynového zařízení za přítomnosti TIČR po dokončení montáže nebo rekonstrukce zařízení I. třídy.

Z výše uvedeného vyplývá, že opravy na provozovaném vyhrazeném plynovém zařízení I. třídy tedy nemusí být ukončeny přítomností TIČR u zkoušek, protože se jedná právě o opravu provozovaného zařízení, nikoliv o montáž a rekonstrukci.

4. 11.2022 Ing. Zdeňka Kaňoková, Ph.D.